

Хроника Currents Actualité

XVIII congrès mondial de l'UISPP – Union Internationale des Sciences Préhistoriques et protohistoriques, Paris, 4–9 Juin 2018. / The 18th UISPP (International Union of the Prehistoric and Protohistoric Sciences) World Congress, Paris, June 4–9 2018. / 18. svetski kongres Međunarodne unije za praistorijske i protoistorijske nauke (UISPP), Pariz, 4–9. jun 2018.

Međunarodna unija za praistorijske i protoistorijske nauke (UISPP) osnovana je 1931. godine u Bernu i objedinjuje istraživače brojnih naučnih disciplina zainteresovane za praistoriju i protoistoriju, uključujući arheologe, antropologe, paleontologe, geografe, geologe, istoričare, itd. Unija je od 1955. godine članica Međunarodnog saveta za filozofiju i humanističke nauke pri UNESCO. Misija Unije jeste promovisanja multidisciplinarnog pristupa pitanju mehanizama adaptacije i dinamike ljudskih društava, kao i ostvarivanje uspešne komunikacije postignutih rezultata, te stoga periodično organizuje svetske kongrese od kojih se poslednji održao u Parizu od 4. do 9. juna 2018.

Ovogodišnjem kongresu prisustvovalo je više od 1.650 učesnika sa pet kontinenata i iz svih zemlja sveta, kako je navedeno u zvaničnom saopštenju kongresa. Predstavljeno je preko 1.800 prezentacija i postera. Organizacija kongresa zasniva se u velikoj meri na organizaciji same Unije, budući da su sesije kojih je na kongresu bilo 119 podeljene u 39 tematskih

grupa od kojih je većina organizovana od strane trenutno postojećih naučnih komisija u okviru Unije. Prva grupa, *General Sessions*, uključivala je četiri sesije: prvu pod nazivom *Techniques, methods and theory of archaeology*, dok su ostale tri obuhvatale određene periode praistorije i protoistorije: *Inferior & Middle Palaeolithic*, *Superior and Late Palaeolithic*, *Mesolithic* i *Neolithic and Metal Ages*.

Druga tematska grupa, u okviru koje je održano osam sesija, bila je posvećena centralnoj temi ovogodišnjeg skupa, adaptaciji i održivosti praistorijskih i protoistorijskih društava suočenih sa klimatskim promenama. U okviru grupe, većina sesija se, poput *The Impact of Upper Pleistocene Climatic and Environmental Change on Hominin Occupations and Landscape Use (130–10 ka)*, *Late Holocene Social and Climate Change in Arid and Semiarid Environments*, *Climatic Variability and Societal Responses during the Metal Ages in Europe and the Mediterranean (3000–300 BC)* i *Climato-geographical Archaeologies of the Americas*, koncentrisalo na strategije adaptacije u svetlu klimatskih promena u okviru određenog hronološkog i geografskog okvira. Nekoliko sesija se, pak, fokusiralo na sagledavanje specifičnih problemskih pitanja u različitim geo-istorijskim okvirima, poput *Different times? Archaeological and Environmental Data from Intra-site and Off-site Sequences* i *Agropastoral Systems and Climate Change. Crossed Analysis of Archaeological and Palaeoenvironmental Data*.

Ipak, budući da inspiracija za centralnu temu kongresa potiče od savremenih klimatskih oscilacija i društvenih izazova koje one sa sobom donose, bilo bi veoma korisno da se neka od sesija pozabavila pitanjem značaja znanja o različitim strategijama adaptacije praistorijskih i protoistorijskih društava za suočavanje sa savremenim problemima koje klimatske promene donose. I mada usamljeni pokušaj da se ukaže na širi društveni značaj arheoloških znanja iskazan u radu Sandera Van Der Luva (Sander Van Der Leeuw) *An Evolutionary Comparison Between Ancient And Modern Agricultural Communities* svakako treba pozdraviti, čini se da je, izostankom sesije formalno posvećene ovim pitanjima propuštena potencijalno značajna prilika za diskusiju i sagledavanje društvene relevantnosti arheoloških znanja.

Preostalih 37 tematskih grupa u koje su ostale sesije organizovane oslikavaju, pre svega, raznovrsnost profesionalnog interesovanja samog članstva, kao i njegov međunarodni karakter. Deo tematskih grupa bio je posvećen različitim geografskim oblastima, od Evrope preko Jugoistočne Azije, Amerike, Afrike do Okeanije. Budući da se kongres odvijao u Francuskoj, tematska grupa posvećena istoriji arheologije uključila je i sesiju o francuskim praistoričarima *Historiographie de préhistoriens français de la seconde moitié du XX siècle*, ali i još četiri sesije koje su se bavile različitim pitanjima u okviru istorije arheologije, a od kojih bih izdvojila sesiju *Archaeology and interdisciplinarity, from the 19th century to present-day research*, organizovanu sa ciljem da prikaže arheologiju kao nauku koja se, od samih svojih početaka, a značajno pre pojave i popularizacije termina interdisciplinarnost i multidisciplinarnost, razvijala

koristeći znanja i metode drugih nauka, uključujući prirodne nauke poput fizike i hemije, pa do humanističkih nauka poput filologije i istorije.

U organizaciji samih tematskih grupa primećuje se, takođe, izvesna neusaglašenost u pogledu opsega tema kojima se bave, te snalaženje sa podelom sesija u okviru ovih tematskih grupa, pa samim tim i pisanje konciznog prikaza kongresa predstavlja svojevrsan izazov, a navođenje svih tematskih celina svakako se čini nepreglednim. Naime, dok su neke tematske grupe, poput *Technology, Archaeological Prospection, Theory and Methods of Archaeology, Commission Prehistoric Art, Commission Bioanthropology* i *Archéozoologie* veoma široko definisane, postoji i dugačak niz značajno uže definisanih tematskih grupa, kao što su *Commission Acheulean, Commission Functional Studies, Commission Bone Artifacts, Commission Metal Ages in Europe*. U programu su navedene, na primer, dve tematske grupe koje se bave podvodnom arheologijom, *Sub-Marine Archaeology* i *Commission Coastal Prehistory and Submerged Landscapes*, ali su sesije, svega dve, organizovane samo u drugoj grupi.

Međutim, čini se da je zapravo najveći organizacioni problem kongresa predstavljalo usaglašavanje termina i lokacije održavanja različitih sesija, te se u nekoliko slučajeva dešavalo da je na dan održavanja sesije promenjeno mesto ili vreme (ili oba) održavanja određene sesije, što je rezultiralo propuštanjem zanimljivih predavanja. Takođe, predviđenih 15 minuta po prezentaciji, bez dodatnog vremena za pitanja, odnosno sa pitanjima na kraju sesije, naročito u sesijama koje su veoma široko definisane i gde radovi koji se nalaze u istoj sesiji imaju malo zajedničkih tema, uslovalo je neretko izostanak stimulatив-

ne diskusije i razmene mišljenja koja bi trebalo da bude i svrha ovakvih događaja. Praćenje pojedinih prezentacija dodatno je otežano time što jezik kojim je napisan apstrakt nije bio isti kao i jezik na kome je prezentovano. Ono što donekle teži jeste da su apstrakti i sesija i pojedinačnih prezentacija dostupni u dve pregledne, mada pozamašne, knjige apstrakata, kao i da je predviđena publikacija značajnog dela konferencije u elektronskom časopisu koji publikuje Unija.

Za kraj, treba napomenuti i da je učesnicima kongresa omogućena poseta Muzeju čoveka (*Musée de l'Homme*) u kome je u toku bila i privremena postavka *Néandertal*, koja prikazuje svakodnevnicu neandertalaca, njihove antropološke karakteristike, odnos sa modernim čo-

vekom i potencijalne razloge nestanka, ali i različite načine na koji su neandertalci percipirani tokom istorije arheologije, kako u stručnoj javnosti tako i u popularnoj kulturi. Postavka, osmišljena i tako da bude zanimljiva i razumljiva i široj javnosti, svakako podstiče na razmišljanje ne samo o neandertalcima, već i o tome na koji način definišemo ljudskost modernog čoveka, te je kao takva svakako bila više nego dobrodošao predah od neprekidne trke sa jedne na drugu sesiju.

Milena Gošić Arama
Odeljenje za arheologiju, Filozofski
fakultet, Univerzitet u Beogradu

milena.gosic@f.bg.ac.rs